

సత్యశోధన లేక ఆత్మకథ
మహాత్మగాంధీ

సత్యశోధన రేక ఆత్మకథ

మహాత్మాగాంధీ

విక్టరీ పబ్లిషర్స్

డోర్. నెం. 30-17-3ఎ, వారణాశివాలి వీధి, సీతారాంపురం,
విజయవాడ- 520 002. ఫోన్ : 0866 - 2444156.

సత్యసోధన లేక ఆత్మకథ

- ఎమ్. కె. గాంధీ

ఈ పుస్తకం గతంలో
నవజీవన్ పబ్లిషింగ్ హౌస్ వారిచే
ప్రచురించబడినది.

ముద్రణ : 2014

Price : Rs.120/-

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్

శ్రీ వెంకటేశ్వర బుక్ డిపో

30-17-3A, వారణాశివారి వీధి,
సీతారాంపురం, విజయవాడ - 2.
ఫోన్ : 0866 - 2444156

సాయి వెంకటేశ్వర బుక్ డిపో

26-27-77, బాటా షోరూమ్ ఎదురు,
గాంధీనగర్, విజయవాడ-520 003.
ఫోన్ : (0866) 2570192, 2570309

శ్రీ వెంకటేశ్వర బుక్ డిపో

ఫ్లాట్ నెం. 3, 103, 2-4-1085,
సాయిలక్ష్మీ నికేతన్,
రామకృష్ణ హాస్పిటల్ ఎదురువీధి,
కాచిగూడ కుమార్ థియేటర్ దగ్గర,
నింబోలి అడ్డ, హైదరాబాదు-500027.
ఫోన్ : (040) 65528228, 24653879
(ఫాక్స్) 24745257, సెల్ : 9346771314

మనవి : మాచే ప్రచురించబడిన అన్ని రకముల పుస్తకములు అన్ని ప్రముఖ బుక్ షాపులలోను, విశాలాంధ్ర మరియు ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్ అన్ని బ్రాంచీలలోను లభించును. లభించని యెడల మమ్ములను నేరుగా సంప్రదించగలరు. పుస్తకాలలో ఏవైనాలోపాలు, తప్పులు ఉన్నా తెలియచేసిన తదుపరి ముద్రణలో సరిచేయగలం. ఏ విషయమైన **ramakumarimmadsetty@yahoo.com** మెయిల్ కు తెలియజేయవచ్చును. మీకు కావలసిన పుస్తకాలకు : **SBI online A/c. No. 32987503888** విక్టరీ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ పేరున జమచేసి, మీకు దగ్గర గల ట్రాన్స్ పోర్టు వివరాలు తెలుపవలెను.

Published by : విక్టరీ పబ్లిషర్స్, విజయవాడ

We have made many efforts to present this book without errors. But some errors might have crept in. We do not take any legal responsibility for such errors and omissions. If you bring them to our notice we shall correct them in our next edition. All disputes are subject to Vijayawada Jurisdiction only.

విషయసూచిక

మొదటి భాగం

1.	జననం	1
2.	బాల్యం	4
3.	బాల్య వివాహం	6
4.	భర్తగా	9
5.	హైస్కూల్లో	
6.	దుఃఖకరమైన ప్రకరణం - 1	
7.	దుఃఖకరమైన ప్రకరణం - 2	
8.	దొంగతనం - ప్రాయశ్చిత్తం	
9.	పితృనిర్యాణం - నావల్ల జరిగిన మహాపరాధం	
10.	మతంతో పరిచయం	
11.	సీమకు ప్రయాణ సన్నాహం	
12.	కుల బహిష్కరణ	
13.	చివరకు సీమ చేరాను	
14.	నా అభిరుచి	
15.	ఆంగ్లవేషం	
16.	మార్పులు	
17.	ఆహారంలో మార్పులు - ప్రయోగాలు	
18.	బిడియం డాలుగా పనిచేసింది	
19.	అసత్యవ్రణం	
20.	మతాలతో పరిచయం	
21.	నిర్బలుడికి బలం రాముడే	
22.	నారాయణ హేమచంద్రుడు	
23.	పెద్దసంత	

24. పట్టాపుచ్చుకున్నాను - కాని ఆ తరువాత ?
25. నన్ను పట్టుకున్న పెద్ద బెంగ

రెండవ భాగం

1. రాయచండ్ భాయి
2. జీవనయాత్ర
3. మొదటికేసు
4. మొదటి ఎదురుదెబ్బ
5. దక్షిణ ఆఫ్రికాకు ప్రయాణం
6. నేటాల్
7. కొన్ని అనుభవాలు
8. ప్రిటోరియా వెళ్ళే దారిలో
9. నేను పడిన కష్టాలు
10. ప్రిటోరియాలో మొదటిరోజు
11. క్రైస్తవులతో పరిచయం
12. భారతీయులతో పరిచయం
13. కూలి వృత్తి
14. దావా వేయుటకు ఏర్పాట్లు
15. నేను పడ్డ మధన
16. రేపు ఏం జరుగుతుందో ఎవరికి తెలుసు?
17. అక్కడే ఉన్నాను
18. వర్ణద్వేషం
19. నేటాల్ ఇండియన్ కాంగ్రెస్
20. బాలసుందరం
21. మూడు పౌండ్ల పన్ను
22. ధర్మ నిరీక్షణ

23. ఇంటి వ్యవస్థ
24. తిరుగు ప్రయాణం
25. హిందూదేశంలో
26. రాజభక్తి
27. బొంబాయిలో
28. పునాలో
29. వెంటనే బయలుదేరి రమ్మని పిలుపు

మూడవ భాగం

1. తుఫాను చిహ్నాలు
2. తుఫాను
3. ఒరిపిడి
4. శాంతి
5. పిల్లల చదువు
6. సేవాప్రవృత్తి
7. బ్రహ్మచర్యం - 1
8. బ్రహ్మచర్యం - 2
9. మితవ్యయం
10. బోయరు యుద్ధం
11. నగర పారిశుద్ధ్యం - క్షామనిధి
12. స్వదేశాగమనం
13. భారతదేశానికి ప్రయాణం
14. క్లర్కు - బేరా
15. కాంగ్రెసులో
16. లార్డు కర్జన్ దర్బారు

17. గోఖ్లే గారితో ఒక మాసం - 1
18. గోఖ్లే గారితో ఒక మాసం - 2
19. గోఖ్లే గారితో ఒక మాసం - 3
20. కాశీలో
21. బొంబాయిలో నివాసం
22. ధర్మసంకటం
23. మళ్ళీ దక్షిణ ఆఫ్రికా

నాల్గవ భాగం

1. చేసిన కృషివ్యర్థం
2. ఆసియా నవాబ్ గిరి
3. చేదుగుటకలు
4. నాలో పెరిగిన త్యాగప్రవృత్తి
5. నిరీక్షణకు ఫలితం
6. మాంసరహిత ఆహారం కోసం బలిదానం
7. మట్టితో నీటితో ప్రయోగాలు
8. ఒక జాగరూకత
9. బలవంతులతో పోరు
10. ఒక పాపనస్మృతి - ప్రాయశ్చిత్తం
11. ఇంగ్లీషు వారితో గాఢ పరిచయం
12. ఇంగ్లీషు వారితో పరిచయం
13. ఇండియన్ ఒపీనియన్
14. కూలీవాళ్ళ లొకేషనా లేక పాకీవాళ్ళ పల్లెయా?
15. మహమ్మారి - 1
16. మహమ్మారి - 2
17. లొకేషనుదగ్గం

18. ఒక పుస్తకపు అద్భుత ప్రభావం
19. ఫినిక్సు స్థాపన
20. మొదటి రాత్రి
21. పోలక్
22. ఎవరిని దేవుడు రక్షిస్తాడో
23. ఇంట్లో పెద్ద మార్పులు - పిల్లలకు శిక్షణ
24. జూలూల తిరుగుబాటు
25. హృదయమధనం
26. సత్యాగ్రహ పుట్టుక
27. ఆహారంలో వివిధ ప్రయోగాలు
28. నా భార్య యొక్క దృఢచిత్తత
29. ఇంట్లో సత్యాగ్రహం
30. సంయమనం
31. ఉపవాసాలు
32. గురువుగా
33. అక్షరజ్ఞానం
34. ఆత్మ శిక్షణ
35. మంచిచెడుల మిశ్రమం
36. ఉపవాసం
37. గోఖలే గారిని కలుసుకొనేందుకై ప్రయాణం
38. యుద్ధరంగంలో
39. కర్తవ్యం ఏమిటి
40. చిన్న సత్యాగ్రహం
41. గోఖలే గారి ఔదార్యం
42. నొప్పి తగ్గేందుకు
43. ప్రయాణం

44. వకీలు వృత్తి - జ్ఞాపకాలు
45. గడుసుతనం
46. కక్షిదారులు అనుచరులుగా మారారు
47. అపరాధి జైలు శిక్షపడకుండా
తప్పించుకున్న విధానం

ఇదవ భాగం

1. మొదటి అనుభవం
2. గోఖలే గారితో
3. అది బెదిరింపా
4. శాంతినికేతనం
5. బాధాకరమైన మూడో తరగతి ప్రయాణం
6. నా ప్రయత్నం
7. కుంభయాత్ర
8. లక్ష్మణ ఊయల
9. ఆశ్రమ స్థాపన
10. పరీక్ష
11. గిరిమిట్ ప్రథ
12. నీలిమందు మచ్చ
13. బీహారీల అమాయకత్వం
14. అహింసాదేవి సాక్షాత్కారం
15. కేసు ఉపసంహరణ
16. కార్య విధానం
17. అనుచరులు
18. గ్రామాలలో
19. ఉజ్వల పక్షం

20. కార్మికులతో సంబంధం
21. ఆశ్రమం
22. ఉపవాసం
23. ఖేడా సత్యాగ్రహం
24. ఉల్లిపాయల దొంగ
25. ఖేడా సంగ్రామం ముగింపు
26. సమైక్యత
27. సైన్యం కోసం యువకుల ఎంపిక
28. మృత్యుశయ్యమీద
29. రౌలట్ యాక్టు - ధర్మసంకటం
30. ఒక అద్భుతమైన దృశ్యం
31. ఆ వారం - 1
32. ఆ వారం - 2
33. పర్వత మంత తప్పు
34. నవజీవన్ మరియు యంగ్ ఇండియా
35. పంజాబులో
36. ఖిలాఫత్కు బదులు గోసంరక్షణ?
37. అమృతసర్ కాంగ్రెస్
38. కాంగ్రెస్లో చేరిక
39. ఖాదీపుట్టుక
40. రాట్నం దొరికింది
41. ఒక సంభాషణ
42. సహాయ నిరాకరణోద్యమ తీవ్రత
43. నాగపూరులో
44. పూర్ణాహుతి

మొదటి భాగం

1. జననం

గాంధీ కుటుంబంవారు మొదట పచారు దినుసులు అమ్ముకునేవారని ప్రతీతి. కాని మా తాతగారి పూర్వపు ముగ్గురు పురుషులు కారియావాడ్కు చెందిన కొన్ని సంస్థానాల్లో మంత్రులుగా పని చేశారు. మా తాతగారి పేరు ఉత్తమచంద్ గాంధీ. ఆయనకు ఓతాగాంధీ అని మరో పేరు కూడా వుండేది. ఆయన గట్టి నియమ పాలకుడని ప్రతీతి. తత్ఫలితంగా కొన్ని రాజకీయకుట్రలకు గురై పోరుబందరు దివాన్‌గిరీ విడిచిపెట్టి జునాగఢ్ అను సంస్థానాన్ని ఆశ్రయించవలసి వచ్చింది. అక్కడ ఆయన నవాబుకు ఎడమ చేత్తో సలాం చేశాడట. యీ అవిధేయతకు కారణం ఏమిటని ప్రశ్నించగా కుడిచేయి యిదివరకే పోరుబందరుకు అర్పితమై పోయిందని సమాధానం యిచ్చాడట.

భార్య చనిపోగా ఓతాగాంధీ రెండోపెండ్లి చేసుకున్నాడు. మొదటిభార్యకు నలుగురు కొడుకులు, రెండోభార్యకు యిద్దరు కొడుకులు పుట్టారు. ఓతాగాంధీ కొడుకులంతా ఏక గర్భసంజాతులు కారని బాల్యంలో నాకు తెలియదు. ఆ విషయం యితరుల వల్ల బాల్యంలో తెలుసుకున్నానని కూడా చెప్పలేను. ఆ ఆరుగురు అన్నదమ్ముల్లో అయదవవాడు కరంచంద్‌గాంధీ. ఆయనకు కబాగాంధీ అని మరో పేరు కూడా వున్నది. ఆరవవాడు తులసీదాసుగాంధీ. యీ అన్నదమ్ములిద్దరూ ఒకరి తరువాత ఒకరు పోరుబందరుకు దివానులుగా పనిచేశారు. కబాగాంధీ మా తండ్రి. పోరుబందరు ప్రధానామాత్య పదవిని త్యజించిన తరువాత ఆయన స్థానిక కోర్టులో సభ్యుడుగా పనిచేశారు. తరువాత రాజకోట దివానుగాను, ఆ తరువాత బికానేరుకు దివానుగాను పనిచేశారు. యాపజ్జీవితం రాజకోట సంస్థానంలో పింఛను పుచ్చుకున్నారు.

కబాగాంధీకి నాలుగు పెళ్ళిళ్ళు జరిగాయి. మొదటి భార్యకు, రెండో భార్యకు యిద్దరు కూతుళ్ళు పుట్టారు. నాలుగో భార్య పుత్తలీబాయి. ఆమెకు ఒక కుమార్తె, ముగ్గురు కుమారులు పుట్టారు. వారిలో నేను చివరివాణ్ణి. నా తండ్రి కులాభిమాని. సత్యప్రియుడు. శూరుడు. ఉదారుడు. కాని, కోపిష్టి. కొంచెం విషయ లోలుడని చెప్పవచ్చు. ఎందుకంటే నలభై ఏళ్ళు గడిచాక నాలుగో పెళ్ళి

చేసుకున్నారు కదా! ఆయన లంచగొండి కాదనీ, ఇంటాబయటా కూడా పక్షపాతం లేకుండా వ్యవహరించే న్యాయశీలి అని ఖ్యాతి గడించారు. ఆయన సంస్థానాభిమానం సర్వవిధితం. ఆయన ప్రభువగు రాజకోట రాజును అసిస్టెంట్ పొలిటికల్ ఏజెంటు ఒకనాడు తూలనాడే సరికి కబాగాంధీ ఆయన్ని ఎదిరించారు. ఆ ఏజెంటుకు కోపం వచ్చింది. పొరపాటు చేశానని ఒప్పుకుని శరణువేడితే క్షమిస్తానని అన్నాడు. కానీ కబాగాంధీ అందుకు అంగీకరించలేదు. తత్ఫలితంగా ఆయన్ని కొన్ని గంటలపాటు నిర్బంధించి వుంచారు. అయినా ఆయన భయపడలేదు. ఆ తరువాత ఆయనను విడిచి పెట్టారు.

మా తండ్రికి డబ్బు నిల్వ చేద్దామనే తలంపులేదు. అందువల్లనే మాకు బహు తక్కువ ఆస్తి మిగిలింది. మా తండ్రి చదివింది అయిదవ తరగతి వరకే. చరిత్ర, భూగోళం ఆయన ఎరుగడు. కాని ఆయన గొప్ప అనుభవజ్ఞుడు. వ్యవహారజ్ఞానంలో దిట్ట. చిక్కు సమస్యల్ని తేలికగా పరిష్కరించడంలో మేటి. కనుకనే వేలాది మంది జనాన్ని పరిపాలించగల సామర్థ్యం ఆయన గడించాడు. మత సంబంధమైన పరిచయం ఆయనకు తక్కువగా వుండేది. దేవాలయాలను దర్శించడం, మత సంబంధమైన వాదాలు వినడంవల్ల చాలామంది హిందువుల వలనే ఆయనకు ధర్మ పరిజ్ఞానం కలిగింది. మా కుటుంబానికి ఆప్తుడైన ఒక బ్రాహ్మణునిచే ప్రేరణ పొంది చివరి రోజుల్లో గీతా పారాయణం ప్రారంభించారు. ప్రతిరోజూ శ్లోకాలు పఠిస్తూ వుండేవారు.

మా అమ్మ పరమసాధ్వి. ఆ విషయం బాల్యంనుంచే నా హృదయంలో నాటుకుంది. ఆమెకు దైవచింతన అధికం. ప్రతిరోజు పూజ చేయకుండా భోజనం చేసేది కాదు. వైష్ణవ దేవాలయం వెళ్ళిరావడం ఆమె నిత్య కార్యక్రమం. ఆమె చాతుర్యాస్య వ్రతం (వర్ష రుతువునందు నాలుగు మాసాలు ఒకపూట భోజనం చేయు వ్రతం) మానడం నేను ఎన్నడూ చూడలేదు. ఎన్నో కఠినమైన నోములు నోచి వాటిని నిర్విఘ్నంగా నెరవేరుస్తూ వుండేది. జబ్బు చేసినప్పుడు దాన్ని సాకుగా తీసుకొని నోములు మానడం ఎరుగదు. ఒక పర్యాయం ఆమె చాంద్రాయణ వ్రతం చంద్రుని పెరుగుదలను బట్టి భోజనపరిమాణం పెంచడం, తగ్గించడం అను వ్రతం ప్రారంభించి మధ్యలో జబ్బు పడింది. జబ్బు ఏ మాత్రం తగ్గలేదని నాకు గుర్తు. రెండు మూడు రోజుల ఉపవాసమంటే ఆమెకు లెక్కలేదు. చాతుర్యాస్య వ్రతపు

రోజుల్లో ఒక పూట మాత్రమే భుజించడం ఆమెకు అలవాటు. అంతటితో ఆగక ఒక పర్యాయం చాతుర్యాస్య వ్రతం పట్టి సూర్యుని చూచిగాని భోజనం చేయనని నిర్ణయించుకుంది. ఆ రోజుల్లో సూర్యదర్శనం అయిందని మా అమ్మకు చెప్పేందుకై పిల్లలమంతా సూర్యుని కోసం నిరీక్షిస్తూ డాబా మీద నిలబడి హఠాత్తుగా సూర్యుడు కనిపించినప్పుడు గబగబా మా అమ్మ దగ్గరికి పరిగెత్తుకొని వెళ్ళి “అమ్మా, అమ్మా! సూర్యుడు వచ్చాడు” అని చెప్పిన రోజులు నాకు గుర్తువున్నాయి. సూర్య దర్శనం కోసం ఆమె పరుగు పరుగున బయటకు వచ్చేది. అంతలో మాయదారి సూర్యుడు మబ్బుల చాటున దాక్కునేవాడు. “యివాళ నేను భోజనం చేయడం ఈశ్వరునికి యిష్టం లేదు కాబోలు” అని అంటూ ఆమె సంతోషంగా వెళ్ళి ఇంటిపనుల్లో లీనమైపోయేది.

మా అమ్మకు వ్యవహారజ్ఞానం అధికం. సంస్థానానికి సంబంధించిన విషయాలు ఆమెకు బాగా తెలుసు. రాణివాసంలో గల స్త్రీలు మా అమ్మ తెలివితేటల్ని మెచ్చుకునేవారు. బాల్యం తెచ్చిన వెసులుబాటును ఉపయోగించుకుని నేను కూడా మా అమ్మవెంట తరుచు రాణివాసానికి వెళుతూ వుండేవాణ్ణి. రాజమాతకు, మా అమ్మకు మధ్య జరుగుతూవుండే సరస సంభాషణలు ఇప్పటికీ నాకు గుర్తువున్నాయి. కబాగాంధీ, పుత్తలీబాయి దంపతులకు సుదామాపురి అను పోరుబందరులో 1869 అక్టోబరు 2వ తేదీన (శుక్ల సంవత్సరం భాద్రపద బహుళద్వాదశి శనివారం) నేను జన్మించాను. పోరుబందర్లో నా శైశవం గడిచింది. నన్ను బడిలో చేర్చడం నాకు గుర్తువుంది. ఎక్కాలు వల్లించాలంటే నాకు ఇబ్బందిగా వుండేది. అప్పుడు తోటిపిల్లలతో బాటు మా పంతుల్ని తిట్టటం తప్ప నేను నేర్చిందేమీ గుర్తులేక పోవడాన్ని తలచుకుంటే నా బుద్ధిమందమైనదనీ, నాకు జ్ఞాపకశక్తి తక్కువనీ స్పష్టంగా చెప్పవచ్చు. పిల్లలమంతా అప్పడం పాట పాడేవాళ్ళం. ఆ పాటను ఇక్కడ వుంటంకిస్తున్నాను.

ఒకటే ఒకటి అప్పడం ఒకటి
అప్పడం పచ్చి ... కొట్టో కొట్టు...

మొదటి ఖాళీ చోట పంతులు పేరు, రెండవ ఖాళీ చోట తిట్టువుండేది. వాటిని వ్రాయను.

End of Preview.

Rest of the book can be read @
<http://kinige.com/book/Satyasodhana>

* * *